

Αντιμετωπίζοντας ήδη κάποιες ενοχές που είχα αφήσει στη μέση το «Ταξίδι στην άκρη της νύχτας», άρχισα το «Συνομιλίες με τον καθηγητή Υ» αποφασισμένος να το ολοκληρώσω. Όπερ και εγένετο. Πλην όμως έγινε με τον ίδιο τρόπο που άφησα, προς το παρόν, ανολοκλήρωτο το «Ταξίδι»

Τι εννοώ ; Ότι παρά τον ευρύτερο θαυμασμό (μου) για τον πολυκύμαντο βίο του συγγραφέα, παρά τη απορημένη λύπη (μου) τόσο για τις πολιτικές - κοινωνικές του ιδέες όσο και για τον φανατισμό που διέπονται αυτές, μα και παρά την παγκόσμια ευρύτερη αποδοχή του, για το συγγραφικό του τάλαντο, δυσκολέυτηκα να παραμείνω γοητευμένος από το έργο του.

Επιπόλαια, ίσως, έκρινα ότι υπήρχαν μερικές πολύ λαμπερές ιδέες, αντιλήψεις, που επιπροσθέτως εκφράστηκαν με αντίστοιχα έξοχο, διαφορετικό τρόπο, αλλά το υπόλοιπο πλαίσιο θα μπορούσε να ήταν σαφώς πιο περιορισμένο. Κάπως έτσι άρχισα να διακατέχομαι από ενοχές, υπό το πρίσμα του ερωτήματος: μα ποιός είμαι εγώ που θα αμφισβητήσω τον Celine;

Από την άλλη, η λογοτεχνία είναι μια μαγειρική με υλικά τις λέξεις. Μπορεί να σου σερβίρουν ένα θεόσταλτο γκουρμέ πιάτο, αλλά εσύ ποθείς τα κεφτεδάκια της Μάνας σου. Όπως επίσης είναι δυνατόν να σου προσφέρουν έναν καταπληκτικό ιχθύ πλακί αλλά να μην σου αρέσουν τα ψάρια.

Έπειτα είναι και το θέμα της εποχής. Μια πρωτοποριακή γραφή για την εποχή, είναι πιθανόν, όσο βρίσκεται μέσα στην πορεία του χρόνου μιμητές και αντιγραφείς, όσο δηλαδή

αρχίζει να γίνεται συνηθισμένη και τρόπον τινά κατεστημένη, δυσκολεύεται ο αναγνώστης να αντιληφθεί το «πρωτότυπο» από το «αντίτυπο».

Όπως και να έχει το θέμα, βρήκα τη ζωή του πιο ενδιαφέρουσα από τη γραφή του. Ενδιαφέρουσα, αντισυμβατική, ξεχωριστή. Τι πορεία ήταν αυτή! Εθελοντής στο στρατό, γλυτώνει από το σφαγείο του πρώτου Μεγάλου Πολέμου με έναν τραυματισμό και ένα παράσημο, ακολουθούν ασυνήθιστες πορείες. Στην αρχή στο Λονδίνο όπου και ο πρώτος του γάμος, το ταξίδι στο Καμερούν, οι σπουδές στην Ιατρική, ο δεύτερος γάμος, οι υγειονομικές αποστολές σε Αμερική, Αφρική και η εγκατάσταση του στη Γαλλική όπου εξασκεί την Ιατρική.

Το '32 εκδίδεται το «Ταξίδι στην άκρη της νύχτας» που χαρακτηρίζεται με μιας, ως αριστούργημα. Προπολεμικά ακόμα, εμφανίζει το αντισημιτικό και φιλοναζιστικό του πρόσωπο, ένα στίγμα που έμελλε να τον ακολουθήσει σε όλη του τη ζωή. Κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής, αναγκάζεται να περάσει στην υπό κατάρρευση Γερμανία και μετά στη Δανία. Τον περίμεναν διώξεις, εξευτελισμοί, φυλακίσεις, περιορισμοί στη Δανία και στην Γαλλία αλλά και αμνήστευση. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε *«συγγράφοντας υπό συνθήκες οιονεί εγκλεισμού, μέσα σε ένα δυσπερίγραπτο χάος ακαταστασίας και αφροντισιάς»* (όπως σημειώνει η μεταφράστρια Σεσίλ Ιγγλέση – Μαργιέλου).

Το φιλοναζιστικό παρελθόν του, τον ακολουθεί και μετά την φυσική του αναχώρηση. Μισό αιώνα μετά τον θάνατό του (το 2011), ο υπουργός πολιτισμού Φρεντερίκ Μιτεράν (ανιψιός του πρώην Γάλλου προέδρου) τον απέκλεισε από τις εθνικές εκδηλώσεις εορτασμού μνήμης και αφαίρεσε το όνομά του από τον κατάλογο των τιμώμενων Γάλλων καλλιτεχνών, εκείνης της χρονιάς.

Οι «Συνομιλίες», είναι μια επινόηση του συγγραφέα, μια φανταστική συνέντευξη με τον καθηγητή Υ, όπου βάζει, επεξεργάζεται πολυποίκιλα θέματα, ξεκινώντας από την αγορά του βιβλίου για να καταλήξει με το γνωστό αντιακαδημαϊκό, ιδιότυπο ύφος του σε μια ευρύτερη κοινωνική κριτική.

Ξεκινά βλέποντας μπροστά από την εποχή του, διαβάζοντας τα πρώτα καταναλωτικά σημάδια, που το '54 όταν γράφει το βιβλίο θα ήταν κόκκοι άμμου μπροστά στη σημερινή έρημο, επιτίθεται στις ιδέες *«δε βρίσκω τίποτα πιο χυδαίο, πιο αγοραίο, πιο αηδές, απ' τις ιδέες»*, στην νεολαία, *«η νεολαία γουστάρει την απάτη όπως τα κουτάβια γουστάρουν τα ξύλα, τάχα κόκαλα που τους πετάνε και κείνα τρέχουν ξωπίσω τους»*

και στη μάζα: «Όλη η μάζα των κρετίνων... η άμορφη μάζα... αυτή που δεν διαβάζει ούτε καν εφημερίδα», «είναι υστερική η μάζα!... μα ελάχιστα ευσυγκίνητη!».

Διαχωρίζει τα είδη των ανθρώπων: «...μόνο δύο είδη ανθρώπων υπάρχουν, οπουδήποτε , σ' οτιδήποτε, οι εργάτες κι οι νταβάδες...η το ένα ή τ' άλλο.»

Αποκαλεί τους πλούσιους «τέρατα της φύσεως», τα οποία «σε διαμελίζουν για οφειλή εικοσιπέντε λεπτών, μα το τελευταίο τσουλάκι τους ξαφρίζει εκατομμύρια άνευ δυσκολίας!»

Μιλώντας για τους μη Γάλλους συγγραφείς, θίγει ένα θέμα με σημαντικές ευρύτερες, μελλοντικές διαστάσεις: «Είναι η μεγάλη λοβιτούρα!... έτσι και καταργήσουν τα γραφεία τύπου τους, την αδιανόητη διαφήμισή τους, το εξωφρενικό τους θράσος, δεν θα υπάρχουν πια!...»

Στην δεν ερώτηση του καθηγητή Υ: «Εσείς εφηύρατε κάτι; τι ακριβώς;»

Απαντά: «Τη συγκίνηση στον γραπτό λόγο! Ο γραπτός λόγος είχε στερέψει, και τη συγκίνηση στον γραπτό λόγο την ξανάδωσα εγώ!... όπως σας το λέω! Δεν είναι παίξε γέλασε, σας το ορκίζομαι!»

Συχνά, πυκνά, μέσα στο κείμενο, ειρωνεύεται τον εκδότη του, Gallimard και ολοκληρώνει την «συνέντευξη» σε ένα κλίμα γκροτέσκο απαισιοδοξίας. Η συγκεκριμένη δουλειά, πρωτοδημοσιεύτηκε το '54 σε πέντε συνέχειες στο περιοδικό Nouvelle Nouvelle Revue Francaise (το οποίο ο Celine στα κείμενά του, επίσης λοιδορεί).

Τα επόμενα επτά χρόνια, μέχρι τον θάνατό του, θα εκδοθούν κι' άλλα έργα του. Θα κάνει δισκογραφία όπου θα ερμηνεύσει δικά του τραγούδια, θα παραχωρήσει προκλητικές συνεντεύξεις. Θα δεχτεί επισκέψεις εκπροσώπων της γενιάς των Beatniks, W. Burroughs & A. Ginsberg τους οποίους αγνοούσε και θα προσπαθήσει ανεπιτυχώς να κάνει ταινία το «Ταξίδι». Θα αποχωρήσει από τα εγκόσμια την 1η Ιουλίου του '61, από ανεύρυσμα.

Ο Dr. Louis Ferdinand Auguste Destouches, που έγινε γνωστός από το όνομα της γιαγιάς του Celine, πέρασε στην Ιστορία. Κάτι περισσότερο από μισό αιώνα αργότερα, συνεχίζει να γοητεύει και να διχάζει!

υ.γ. οφείλω πάντως, να επανέλθω με το «Ταξίδι»